

YTTRANDE

Datum
2019-02-25

Diarienummer
1.1.3-2018-06533

GD-2019-38

Ert diarienummer
Ju2018/04106/L2

Handläggare
Jacob Winiarski

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Remissyttrande – Nya regler om faderskap och föräldraskap (SOU 2018:68)

Vetenskapsrådet har granskat utredningens förslag utifrån sitt uppdrag att ge stöd till grundläggande forskning av högsta vetenskapliga kvalitet inom samtliga vetenskapsområden, samt de särskilda uppgifter som myndigheten har i sin roll som forskningsfinansiär och forskningspolitisk rådgivare.

Sammanfattning

Vetenskapsrådet kan på föreliggande underlag inte tillstyrka utredningens förslag i den del som gäller domstols möjlighet att förordna om att vävnadsprover ska kunna lämnas ut från biobanker för att användas vid utredning av faderskap. I övrigt har Vetenskapsrådet inga synpunkter på utredningens förslag.

Vetenskapsrådets yttrande

10.7 Rättsgenetisk undersökning av vävnadsprov från avliden man

Utredningens förslag innebär att domstol i vissa fall ska kunna förordna om att vävnadsprov från en avliden man ska lämnas ut från biobanker för att användas vid utredning av faderskap. Vetenskapsrådet konstaterar att den bedömning av gällande rätt som ligger till grund för utredningens förslag avviker från Utredningen om regleringen av biobankers slutsatser i fråga om biobanker är eller ska vara skyldiga att lämna ut prover i syfte att fastställa faderskap.¹

Det är enligt Vetenskapsrådet nödvändigt att en reglering som möjliggör utlämnande av biobanksprover för utredning av faderskap är förenlig med den övriga biobanksregleringen. Utgångspunkten bör enligt Vetenskapsrådet vara att det framgår av biobankslagen hur prover får användas. Vetenskapsrådet anser att det är viktigt för forskningen att den samlade lagregleringen av hur biobanksprover får användas blir tydlig.

¹ För dig och för alla (SOU 2017:40) och Framtidens biobanker (SOU 2018:4).

Vetenskapsrådet konstaterar vidare att utredningens förslag innebär att vävnadsprover ur biobanker i vissa fall ska lämnas ut utan samtycke från provgivarna och för andra ändamål än det som proverna samlats in för. Vetenskapsrådet saknar en analys av vilka konsekvenser förslaget kan få för biobankerna och människors vilja att låta prover ingå i sådana banker. Betänkandet innehåller inte heller någon analys av hur förslaget i övrigt kan komma att påverka den forskning som använder biobanksprover.

Vetenskapsrådet kan mot ovanstående bakgrund inte tillstyrka utredningens förslag i denna del.

Yttrandet har beslutats av generaldirektören Sven Stafström i närvaro av rådsdirektören Ann Fust chefsjuristen Anna Hörnlund och juristen Jacob Winiarski, föredragande.

Sven Stafström
Generaldirektör

Jacob Winiarski
Jurist

Kopia till Utbildningsdepartementet